

וְהִקְרַבְתֶּם עוֹלָה לַיהוָה נִיחַח לֵי. (במדבר כח) תָּא חֲזוּ,

בְּפִסַּח כְּתִיב, וְהִקְרַבְתֶּם אִשָּׁה עֹלָה לֵי.

וְהָכָא לָא כְּתִיב אִשָּׁה, (דְּהָא בְּיוֹמָא דָּא אִשָּׁה לָא כְּתִיב בֵּיהּ) אֵלָּא

וְהִקְרַבְתֶּם עוֹלָה. מָאִי טַעְמָא. יוֹמָא דָּא, יוֹמָא

דְּעֵיילַת פְּלָה לְחַפָּה אִיהוּ. וְיִשְׂרָאֵל מָנּוּ יוֹמִין דְּדַכְּוִי.

יוֹמִין וְשַׁבּוּעִין, וְאַתְּפִלִּילוּ וְעָאלוּ בְּיוֹמִין דְּדַכְּוִי. וְהִיא

נִפְקַת מִכָּל סְטָרָא בִישָׂא, וְנִטְרַת יוֹמֵי דַכְּוִי בְּדַקָּא

חֲזוּ. וְרָזָא דָּא, מִלְּפָא טַעַם בְּתוֹלָה טָעִים. בְּגִין כִּדְ

לָא כְּתִיב בֵּיהּ אִשָּׁה, דְּהָא אַחֲרָא לָא קָרִיב לְמִשְׁפָּנָא,

וְהָא אַתְרַחַק מִתַּמָּן. וְעַל דָּא אֲשִׁים לָא חֲכָא, וְלֹאֻ

אַצְטְרִיכוּ לְחֲכָא, וְיִשְׂרָאֵל מְרַחֲקוּ אֵינוֹן מִן סְטָרָא

בִישָׂא. (וּמִנּוּ יוֹמִין דְּדַכְּוִי, יוֹמִין וְשַׁבּוּעִין, וְאַתְּפִלִּילוּ וְעָאלוּ בְּיוֹמִין דְּדַכְּוִי). אָמַר

רַבִּי אַבָּא, עֲדִין צְרִיכִין אַנְן לְפַתְחָא דָּא לְמַפְתַּח.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲרִימִית יְדֵי בְּצִלוֹ לְמֵאן דְּבָרָא

עֲלָמָא, וְרָזָא דָּא, אֲשַׁכְּחֵן בְּסַפְרֵי קְדָמָאִי.

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

הַמְלִיךְ טַעַם בְּתוֹלָה טוֹעַם. מִשּׁוּם כִּדְ לָא

כְּתוּב בּוֹ אִשָּׁה, שְׁהָרִי אַחַר לָא קָרִיב לְמִשְׁכָּן,

וְהָרִי מִתְרַחַק מִשָּׁב. וְעַל כֵּן אֲשִׁים לָא כָּאֻן,

וְלֹא צְרִיכִים לְכָאֻן, וְיִשְׂרָאֵל מְרַחֲקִים הֵם

מִצַּד רַע (וּמוֹנִים יְמֵי טְהָרָה, יְמֵים וְשַׁבּוּעוֹת, וְנִכְלָלִים וְנִכְנָסִים בִּימֵי

וְהִקְרַבְתֶּם עוֹלָה לַיהוָה נִיחַח לְה' (במדבר כח).

בֹּא וְרָא, בְּפִסַּח כְּתוּב וְהִקְרַבְתֶּם אִשָּׁה עֹלָה

לְה'. וְכָאֻן לָא כְּתוּב אִשָּׁה (שְׁהָרִי בְּיוֹם זֶה אִשָּׁה לָא כְּתוּב

בו), אֵלָּא וְהִקְרַבְתֶּם עוֹלָה. מָה הַטַּעַם? יוֹם זֶה,

יוֹם שְׁנִכְנַסְתָּ פְּלָה לְחַפָּה הוּא, וְיִשְׂרָאֵל מוֹנִים

יְמֵי טְהָרָה, יְמֵים וְשַׁבּוּעוֹת, וְנִכְלָלִים וְנִכְנָסִים

בִּימֵי הַטְּהָרָה. וְהִיא יוֹצֵאת מִכָּל צַד רַע,

וְשׁוֹמְרַת יְמֵי טְהָרָה כְּמוֹ שְׂרָאוּי. וְסוּד זֶה,

אֲשִׁים אֵינֻן בְּאִמְצָעֵי תָא, וְאֵתִיב בְּסִטְרָא דָּא וּבְסִטְרָא
 דָּא, אֲדַבְּקוּ בְּאִילָנָא דְדַעַת טוֹב וְרַע, אֲדַבְּקוּ בְּרַע,
 וְאֲדַבְּקוּ בְּטוֹב. וּבְגִין כֵּךְ, בְּשָׂאֵר יוֹמִין כְּתִיב בְּהוּ
 אִשָּׁה עוֹלָה. אֲבָל בְּתַנִּי יוֹמָא, דְּאִילָנָא דְתַנִּי קַיִמָּא,
 וְלֹא אַחֲרָא, לִית אֲנָן צְרִיכִין לְאִשָּׁה, וְלֹא אֲצַטְרִיךְ
 לְמַהוּי תַּמָּן. וְיוֹמָא דָּא, יוֹמָא דְאִילָנָא דְתַנִּי אִיהוּ,
 וְלֹא דְדַעַת טוֹב וְרַע. וּבְגִין דָּא, וְהַקְרַבְתֶּם עוֹלָה לְרִיחַ
 נִיחַח לַיָּי, וְלֹא אִשָּׁה לַיָּי עוֹלָה. וְעוֹלָה, לְשׁוֹן (נ"א לְשֵׁם)
 עוֹלָה, בְּמָה דְאֵתְמַר, וְהָא אֲתַעְרְנָא מְלִי דְפָרִים בְּנֵי
 בְּקָר, וְכָל הַהוּא קָרְבָּן.

וּבַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי, (במדבר כט) בְּמָה דְאֵתְמַר, יוֹמָא דְרֵאשׁ
 הַשָּׁנָה, דִּינָא דְכָל עֲלֻמָּא, דִּינָא תְּקִיפָא,
 וְדִינָא רַפְיָא. וְעֲשִׂיתֶם עוֹלָה, וְהַקְרַבְתֶּם מִיִּבְעֵי לִיהּ,
 בְּשָׂאֵר כָּל יוֹמִין, מָאִי וְעֲשִׂיתֶם. אֲלָא בְּיוֹמָא דָּא, (בראשית
 כז) וְעֲשִׂה לִי מִטְעָמִים כְּתִיב. בְּמָה מִטְעָמִים

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

טוֹב וְרַע. וּמִפְּנֵי זֶה, וְהַקְרַבְתֶּם עוֹלָה לְרִיחַ
 נִיחַח לַיהוָה, וְלֹא אִשָּׁה לַיהוָה עוֹלָה. וְעוֹלָה לְשׁוֹן
 (לשם) עוֹלָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, וְהָרִי הֵעֲרֵנוּ דְבָרִים
 שֶׁל פָּרִים בְּנֵי בְּקָר, וְכָל אוֹתוֹ קָרְבָּן.

וּבַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי (במדבר כט), כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, יוֹם
 שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה דִּין שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, דִּין חֻק
 וְדִין רַפָּה. וְעֲשִׂיתֶם עוֹלָה?! וְהַקְרַבְתֶּם הִיזָה
 צְרִיךְ לוֹ, כְּשָׂאֵר כָּל הַיָּמִים! מַהוּ וְעֲשִׂיתֶם?

שְׂפָרָא הָעוֹלָם, וְסוּד זֶה מְצִאֵנוּ בְּסִפְרֵי
 הָרֵאשׁוֹנִים. אֲשִׁים הֵם בְּאִמְצָע, וּבָאִים בְּצַד
 זֶה וּבְצַד זֶה, נִדְבָּקִים בְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע.
 נִדְבָּקִים בְּרַע וְנִדְבָּקִים בְּטוֹב. וּמִשׁוֹם כֵּךְ
 בְּשָׂאֵר הַיָּמִים כְּתוּב בְּהֵם אִשָּׁה עוֹלָה, אֲבָל
 בְּאֵלוֹ הַיָּמִים שְׁעֵץ הַחַיִּים קָיָם וְלֹא אַחֲרָי, אִין
 אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְאִשָּׁה, וְלֹא צְרִיךְ לְהִיּוֹת שָׁם.
 וְיוֹם זֶה יוֹם שֶׁל עֵץ הַחַיִּים הוּא, וְלֹא שֶׁל דַּעַת

וְתַבְשִׁילִים עָבְדוּ יִשְׂרָאֵל בְּהֵנִי יוֹמֵי, בְּעוֹד דְּמִקְטָרְגָא
 אָזִיל לְפִשְׁפִּישָׁא בְּחוּבִין דְּעֵלְמָא. וְעַל דָּא לָא כְּתִיב
 וְהִקְרַבְתֶּם, אֲלָא וְעִשִׂיתֶם עוֹלָה. וְלֹא אִשָּׁה עוֹלָה. וְכֵן
 בְּכָל שְׂאָר יוֹמִין, (ס"א בְּקַרְבָּנֵי) לָא כְּתִיב אִשָּׁה, דְּלִית לֹון
 חוּלְקָא בְּכָל הֵנִי יוֹמֵי. כָּל שְׂפִין בְּהַאי יוֹמָא, דְּאֵנן
 עֲבָדִין מְטַעְמִים וְתַבְשִׁילִים בְּלֹא דַעְתָּא דְּסִטְרָא
 אַחְרָא, דְּהָא יִצְחָק מְשִׁדֵּר לִיהַּ לְצוּד צִידָה דְּחוּבִין
 דְּבִנֵי עֵלְמָא, וְלֹאִיתָאָה לְגַבִּיהַּ.

וּבְעוֹד דְּאִיהוּ אָזִיל, יִשְׂרָאֵל נְטִילֵי עֵיטָא בְּרַבְקָה,
 וְעֲבָדִין כָּל אֵינֹון פּוֹלְחָנִין, כָּל אֵינֹון צְלוֹתִין,
 מְזַמְנֵי שׁוֹפֵר וְתַקְעִין לִיהַּ, בְּגִין לְאַתְעָרָא רַחֲמֵי. וְהָא
 אוֹקִימָנָא, (בראשית כז) וַיָּבֵא לוֹ יַיִן וַיִּשְׂתֶּה, דְּאִתִּי (ס"א דְּאֵכֵל)
 מִרְחוֹק, מִגּוֹ אַתְרֵי דְּחַמְרָא עֲתִיקָא, וְשִׁתִּי. וְאַטְעִים
 לִיהַּ, וְחִדִּי. וְאַחַר כֵּן מְבָרַךְ לִיהַּ בְּכַמְהַ בְּרַבָּאן.

לשון הקודש

יִצְחָק שׁוֹלַח אוֹתוֹ לְצוּד צִידָה שֶׁל חֲמָאי בְּנֵי
 הָעוֹלָם וְלִהְבִּיא אֲצֵלוֹ.

וּבְעוֹד שֶׁהוּא הוֹלֵךְ, יִשְׂרָאֵל לוקחים עֲצָה
 מִרַבְּקָה וְעוֹשִׂים כָּל אֵלוֹ הַעֲבוֹדוֹת, כָּל אֵלוֹ
 הַתַּפְלוֹת, מְזַמְנִים שׁוֹפֵר וְתוֹקְעִים בּוֹ כְּדֵי
 לְעוֹרֵר רַחֲמִים. וְהָרִי בְּאַרְנֹו, (שם) וַיָּבֵא לוֹ יַיִן
 וַיִּשְׂתֶּה, שְׂבָא (שֶׁכָּל) מִרְחוֹק, מֵתוֹךְ מְקוֹם הַיַּיִן
 הַעֲתִיק, וְשׁוֹתֶה. וְטוֹעֵם אוֹתוֹ, וְשִׁמְחָה. וְאַחַר
 כֵּן מְבָרַךְ אוֹתוֹ בְּכַמְהַ בְּרַכּוֹת, וּמַעֲבִיר עַל

אֲלָא בְּיוֹם זֶה כְּתוּב (בראשית כז) וַעֲשֵׂה לִי
 מְטַעְמִים. כְּמָה מְטַעְמִים וְתַבְשִׁילִים עוֹשִׂים
 יִשְׂרָאֵל בְּאֵלוֹ הַיָּמִים, בְּעוֹד שֶׁהִמְקַטְרַג הוֹלֵךְ
 לְפִשְׁפִּישָׁא בְּחֲמָאי הָעוֹלָם. וְעַל כֵּן לָא כְּתוּב
 וְהִקְרַבְתֶּם, אֲלָא וְעִשִׂיתֶם עוֹלָה, וְלֹא אִשָּׁה
 עוֹלָה. וְכֵן בְּכָל שְׂאָר הַיָּמִים (בְּקַרְבָּנוֹת) לָא כְּתוּב
 אִשָּׁה, שְׂאִין לָהֶם חֵלֶק בְּכָל אֵלוֹ הַיָּמִים. כָּל
 שְׂפִין בְּזֶה הַיּוֹם, שְׂאֵנְחֵנו עוֹשִׂים מְטַעְמִים
 וְתַבְשִׁילִים כְּלִי דַעַת הַצַּד הַאֲחֵר, שְׁהָרִי

וְאַעֲבֹר עַל חֻבוּי. מַה כְּתִיב, (בראשית כז) וַיְהִי אֵךְ יֵצֵא
יֵצֵא יַעֲקֹב, וַעֲשׂוּ אָחִיו בָּא מִצִּידוֹ, טָעִין מִכְּמַה טֹעֲנִי
כְּמַה דְּאַתְמַר, וְהָא אֹקוּמְנָא מְלָה.

וּבְגִין כִּךְ אִיהוּ יוֹמָא דִּינְבָא, וְקַרְבְּנָא אִיהוּ עוֹלָה.
אֵיל אַחַד, כְּמַה דְּאַתְמַר, בְּגִין אֵילוֹ דִּינְצַחֵק.
וּשְׁעִיר עֵזִים אַחַד לְחֻטָּאת, שׁוֹחַד לְסַמְאֵל לְכַפֵּרָה
(לְתַבְרָא) אֲנָפוּי, כְּתִיב דְּאִיהוּ בְּכִי בְּהַאי יוֹמָא,
בִּינּוֹן דְּחָמִי דְּלֹא אֲתַעְבִּיד רְעוּתִיה, וְהָא לְמַנְנָא עַד
צִידָה. כְּמַה דְּאַתְמַר. כְּנֻנְנָא דָּא יוֹמָא דְּכַפּוּרִי, וְהָא
כְּתִיב בְּפְרֻשַׁת אָמֵר.

וּבְחֻמְשָׁה עֶשֶׂר יוֹם וְגו' (במדבר כט) רַבִּי אֲבָא פָּתַח,
(בראשית ח) וַתֵּנַח הַתֵּבָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי וְגו'.
תָּא חֲזִי, כָּל הַיּוֹמִין, אֲזִלְת אִימָא עַל בְּנֵיֵא, בְּגִין
דְּלֹא יִשְׁלוּט סְטֵרָא אַחֲרָא עֲלֵיהוּ, וּבְגִין לְשִׁזְבָא לִזְוִן.
בִּינּוֹן דְּאַשְׁתִּיזְבוּ בְּנֵהָ, וְהָא יִתְבִּין בְּסַפּוֹת, מִתְנַטְרִין

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

נַעֲשֶׂה רְצוֹנוֹ וְהָרִי לְחֵנֶם עַד צִידָה, כְּמוֹ
שְׁנַתְבָּאֵר. כְּמוֹ כֵּן יוֹם הַכַּפּוּרִים, וְהָרִי כְּתוּב
בְּפְרֻשַׁת אָמֵר.

וּבְחֻמְשָׁה עֶשֶׂר יוֹם וְגו' (במדבר כט). רַבִּי אֲבָא
פָּתַח, (בראשית ח) וַתֵּנַח הַתֵּבָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי
וְגו'. בֵּא וְרָאָה, כָּל אֵלוֹ הַיָּמִים הוֹלֵכֵת אִמָּא
עַל הַבְּנִים כְּדִי שְׁלֵא יִשְׁלַט הַצֵּד הָאֲחֵר
עֲלֵיהֶם וּבְכַדִּי לְהַצִּיל אוֹתָם. בִּינּוֹן שְׁנַעֲלוּ כְּנִיָּה

חֻטָּאִיו. מַה כְּתוּב? (שם) וַיְהִי אֵךְ יֵצֵא יֵצֵא
יַעֲקֹב, וַעֲשׂוּ אָחִיו בָּא מִצִּידוֹ. טָעִין מִכְּמַה
מִשְׁאוֹת כְּמוֹ שְׁנַתְבָּאֵר, וְהָרִי בְּאַרְנוֹ הַדְּבָר.

וּבְחֻמְשָׁה כִּךְ הוּא יוֹם שְׁל יְבֻבָה, וְהַקְּרָבֵן הוּא
עוֹלָה. אֵיל אַחַד, כְּמוֹ שְׁנַמְר, מִפְּנֵי אֵילוֹ שְׁל
יַצְחָק. וּשְׁעִיר עֵזִים אַחַד לְחֻטָּאת, שׁוֹחַד
לְסַמְאֵל לְכַפֵּר (לְשִׁבְר) פְּנִיּוֹ בְּאוֹתָהּ בְּכִיָּה
שְׁהוּא בּוֹכָה בְּזֶה הַיּוֹם בִּינּוֹן שְׁרֹאָה שְׁלֵא

בְּנִטּוֹרָא. יוֹמָא קְדַמָּאָה, וַיּוֹמָא תְּנִינָא, פְּקַדְתָּ לֹון
 לְיִשְׂרָאֵל, לְמַעַבְדַּ סְעוּדָתָא לְמַמְנָן דְּשָׂאר עַמִּין, וְאִיהִי
 לָא שְׂרִיא תַמָּן. בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה, דְּאִיהוּ י"ז לַחֲדָשׁ,
 שְׂרִיאַת לְמִשְׁרֵי עַלְיִיהוּ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וַתִּנַּח
 הַתִּבָּה בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּשַׁבְּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֲדָשׁ עַל
 הָרֵי אֲרָרַט, טוֹרִין דְּכָל לְוֹטִין וּמְרַדִּין שְׂרָאן פְּגוּוּיִיהוּ.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, יוֹמָא קְדַמָּאָה דְּחַג, לָא שְׂרִיא
 עַלְיִיהוּ, וְלֹא יוֹמָא תְּנִינָא, אֶלָּא יוֹמָא
 תְּלִיתָאָה, דְּאוּסִיף וְגַרַע שְׂרִיא עַלְיִיהוּ, אוּסִיף אַתְּוֹן,
 וְגַרַע קַרְבָּנִין. דְּכְּתִיב עֲשֵׂתִי עָשָׂר וְגו'. וְהִכִּי אַתְּחִי
 לְרַע עֵין, בְּגִין דְּיוֹמָא קְדַמָּאָה וַיּוֹמָא תְּנִינָא חֲדוּה
 דְּבִנְהָא, וְאִינֹון מְפֻלְגִי עַדְאָן לֹון. מִיּוֹמָא תְּלִיתָאָה
 וְלַהֲלָאָה, דְּאִיהִי שְׂרִיא עַלְיִיהוּ, מַה פְּתִיב. (בראשית ח)
 וְהַמִּים הָיוּ הַלֹּוךְ וְחָסוּר עַד הַחֲדָשׁ הָעֲשִׂירִי בְּעֲשִׂירֵי

לשון הקודש

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, יוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁל חַג לֹא
 שׁוּרָה עֲלֵיהֶם, וְלֹא יוֹם שְׁנִי, אֶלָּא יוֹם שְׁלִישִׁי,
 שְׁמוּסִיף וְגוּרַע שׁוּרָה עֲלֵיהֶם. מוּסִיף אוֹתוֹת
 וְגוּרַע קַרְבָּנוֹת, שְׁכָתוּב עֲשֵׂתִי עָשָׂר וְגו'. וְכֹד
 רָאוּי לְרַע עֵין, מִפְּנֵי שְׂוִים רֵאשׁוֹן וַיּוֹם שְׁנִי
 שְׁמַחַת בְּנִיָּה, וְהֵם מְחַלְקִים שְׁלָלָם לָהֶם. מִיּוֹם
 שְׁלִישִׁי וְהֲלָאָה, שְׁהִיא שׁוּרָה עֲלֵיהֶם, מַה
 פְּתוּב? (ש) וְהַמִּים הָיוּ הַלֹּוךְ וְחָסוּר עַד הַחֲדָשׁ

וְהָרֵי יוֹשְׁבִים בְּסִכּוֹת, שְׁמוּרִים בְּשְׁמִירָה, יוֹם
 רֵאשׁוֹן וַיּוֹם שְׁנִי צְנוּתָה לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת
 סְעוּדָה לְמַמְנֵי שְׂאָר הָעַמִּים, וְהִיא לֹא שׁוּרָה
 שָׁם. בְּיוֹם שְׁלִישִׁי, שְׁהוּא י"ז לַחֲדָשׁ, מִתְחִילָה
 לְשׁוּרָת עֲלֵיהֶם. וְהוּוּ שְׁכָתוּב וַתִּנַּח הַתִּבָּה
 בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּשַׁבְּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֲדָשׁ עַל
 הָרֵי אֲרָרַט. הָרִים שְׁכָל קַלְלוֹת וַיְסוּרִים
 שְׁרוּיִים בְּתוֹכָם.

בְּאַחַד לַחֲדָשׁ נִרְאוּ רְאֵשֵׁי הַהָרִים. (דף רנ"ט ע"א) וְהַמַּיִם הָיוּ
הַלֹּךְ וְחֹסֵר, אֲלֵינן קַרְבָּנִין, דְּאֲזִלִּין וּמִתְמַעְטִין. וּכְמָה
דְּאֵינוּן מִתְמַעְטִין, הָכִי נָמִי אֶתְמַעֵט טוֹבָא דְלַהוֹן.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲלַעְזָר, תָּא חַזִּי, מִיּוֹמָא תְּנִינָא
שְׂרִיאֵי מִיָּא לְאַתְחֻזָּא, פִּיּוֹן דְּשְׂרִיאֵי מַיִם,
מִיּוֹמָא תְּלִיתָאָה אִיהִי שְׂרַת עֲלֵיהוּ, וְאֵינוּן מַיִם לָא
הוּוּ יְדַעֵי בְּבִלְאֵי (ס"א בְּכוּלָּא), אֲמַאי רְשִׁימִין הָבֵא, דְּהָא
טוֹבָא דְּיִשְׂרָאֵל לָא הוּוּ בְּאַתָּר דְּמַעוּטָא, אֲלָא בְּאַתָּר
דְּרַבּוּיָא. וּבְגִין דְּאֲלִין מִיּוֹן דְּרְשִׁימִין הָבֵא אֶתְמַעֵטֵן,
אָתִי קָרָא לְאַשְׁמַעִינָן דְּכְתִיב, וְהַמַּיִם אֵינוּן דִּידִיעֵן
בְּיוֹמֵי דְחַג, אֵינוּן דְּרְשִׁימִין גּוֹ קַרְבָּנִין, דְּאֵינוּן טוֹרֵי
לְזוּטִין, הָיוּ הַלֹּךְ וְחֹסֵר טוֹבָא דְלַהוֹן, וּנְגִידוּ דְאַנְגִיד
עֲלֵיהוּ, הָיוּ הַלֹּךְ וְחֹסֵר, וּבְגִין דְּאֵינוּן מַיִם דְלַהוֹן
הוּא, לָא אֶתְחַבְּרָן אֶתְוּוֹן, דְּלָא יִתְחַפֵּר טוֹבָא דְלַהוֹן,
אֲלָא זְעִיר זְעִיר.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

רְשׁוּמִים פְּאֵן, שְׁהָרֵי הַטּוֹב שֶׁל יִשְׂרָאֵל אֵינוּ
בְּמִקּוּם הַמַּעוּט, אֲלָא בְּמִקּוּם הַרְבּוּי. וּמִפְּנֵי
שְׂאֵלוֹ הַמַּיִם שְׂרְשׁוּמִים פְּאֵן מִתְמַעְטִים, בָּא
הַפְּסוּק לְהַשְׁמִיעֵנוּ, שְׁפָתוֹב וְהַמַּיִם, אֵלוּ
שִׂידוּעִים בְּיַמֵּי הַחַג, אֵלוּ שְׂרְשׁוּמִים תּוֹךְ
הַקַּרְבָּנוֹת, שְׁהֵם הָרֵי קָלְלוֹת, הָיוּ הַלֹּךְ וְחֹסֵר
הַטּוֹב שְׁלָהֶם. וּמִשִּׁכָּה שְׁנִמְשַׁכְתָּ עֲלֵיהֶם הָיוּ
הַלֹּךְ וְחֹסֵר. וּמִפְּנֵי שְׂאֵלוֹ הַמַּיִם שְׁלָהֶם הוּא,

הַעֲשִׂירִי בְּעֲשִׂירֵי בְּאַחַד לַחֲדָשׁ נִרְאוּ רְאֵשֵׁי
הַהָרִים. וְהַמַּיִם הָיוּ הַלֹּךְ וְחֹסֵר – אֵלוּ
הַקַּרְבָּנוֹת שֶׁהוֹלְכִים וּמִתְמַעְטִים. וּכְמוֹ שֶׁהֵם
מִתְמַעְטִים, כִּדְ גַם מִתְמַעֵט הַטּוֹב שְׁלָהֶם.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲלַעְזָר, בָּא וּרְאָה, מַיִם
שְׁנֵי מִתְחִילִים הַמַּיִם לְהִרְאוֹת. פִּיּוֹן שֶׁהִתְחִילוּ
הַמַּיִם – מַיִם שְׁלִישִׁי הוּא שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם, וְאֵלוּ
הַמַּיִם לָא הָיוּ יוֹדְעִים הַבְּבִלִים (בבב) מִדּוּעַ

אָבֵל לְיִשְׂרָאֵל, דְּאֵינוֹן מִקְדָּשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, מַה כְּתִיב. (תהלים לד) **וְדַרְשֵׁי יְיָ לֹא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב.**
רִישֵׁיהּ דְּקָרָא, כְּפִירִים רָשׁוּ וְרַעְבוּ, אֵלִין מְמַנְן דְּשָׂאָר עֲמִין.
וְדַרְשֵׁי יְיָ, אֵלִין יִשְׂרָאֵל, לֹא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב, אֵלִין אֲזִלִין וְאַסְתַּלְקוּ לְעֵילָא לְעֵילָא. וּבְגִין כֵּן, טוֹבָא דְּלַחוֹן דְּאֵינוֹן מִיָּם, הָיוּ הַלּוֹךְ וְחָסוּר. עַד הַתְּחַדָּשׁ הָעֲשִׁירִי. דָּא טַבַּת, דְּהָא כְּדִין יָמֵי הָרַעָה הָיוּ, וְאַתְעֵרַת הֵיא רָעָה וְאַתְתַּקַּפַּת, וּבְכֵּה קַדִּישָׁא לֹא אֲנַהִירַת מִגּוֹ שְׂמֻשָּׁא, כְּדִין נִרְאוּ רָאשֵׁי הַהָרִים, אֵלִין אֵינוֹן הָרֵי חֲשׂוּכָא, טוֹרִין דְּלוֹזְטִין אֶתְחַזּוֹן וְאַתְתַּקְּפוּ, וְעַבְדִּין בִּישִׁין בְּעֵלְמָא.

בְּיוֹמֵין אֵלִין, אֲשֶׁה בְּהַאי עוֹלָה, דְּהָא כְּדִין הָנִי אֲשִׁים אֲכִילִי חוֹלְקִיהוֹן. שְׁבַעִים פְּרִים אֵלִין, אֵינוֹן לְקַבֵּל שְׁבַעִים מְמַנְן, דְּשִׁלְמוּ עַל שְׁבַעִין עֲמִין.

לשון הקודש

עד הַתְּחַדָּשׁ הָעֲשִׁירִי, זֶה טַבַּת, שֶׁהָרֵי אֵין יָמֵי הָרַעָה הֵם, וּמִתְעוֹרְרַת אוֹתָהּ רָעָה וּמִתְחַזְּקַת, וְהַכֵּלָה הַקְּדוּשָׁה לֹא מְאִירָה מִתּוֹךְ הַשְּׂמֻשׁ. אֵין נִרְאוּ רָאשֵׁי הַהָרִים, אֵלוּ הֵם הָרֵי הַחֲשׂוֹךְ, הָרֵי הַקְּלָלוֹת נִרְאִים וּמִתְחַזְּקִים וְעוֹשִׂים רְעוֹת בְּעוֹלָם.

בְּיָמִים אֵלוּ אֲשֶׁה בּוֹז עוֹלָה, שֶׁהָרֵי אֵין אֵלוּ הָאֲשִׁים אוֹכְלִים חֲלָקָם. שְׁבַעִים פְּרִים אֵלוּ הֵם כְּנֶגֶד שְׁבַעִים מְמַנִּים שְׁשׁוֹלְטִים עַל שְׁבַעִים

לֹא מִתְחַבְּרוֹת אוֹתִיּוֹת, שְׁלֹא יִתְחַבֵּר הַטּוֹב שְׁלָהֶם אֵלָא מַעֲט מַעֲט.

אָבֵל לְיִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם מִהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, מַה כְּתוּב? (תהלים לד) **וְדַרְשֵׁי ה' לֹא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב. רֹאשׁ הַפְּסוּק – כְּפִירִים רָשׁוּ וְרַעְבוּ – אֵלוּ הַמְּמַנִּים שֶׁל שָׂאָר הָעַמִּים. וְדַרְשֵׁי ה' – אֵלוּ יִשְׂרָאֵל – לֹא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב. אֵלוּ הוֹלְכִים וְעוֹלִים לְמַעְלָה לְמַעְלָה. וּמִשׁוּם כֵּן הַטּוֹב שְׁלָהֶם, שֶׁהֵם מִיָּם, הָיוּ הַלּוֹךְ וְחָסוּר,**

וּסְלִקוּן בְּיוֹמָא קַדְמָאָה, וְנַחְתִּי בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא,
וְאֶקְרוּן פְּרִים מְנַגְחִין בְּיוֹמֵין דְּלַהוֹן. אֵילִם, אַרְבִּיסָר,
תְּרִין בְּכָל יוֹמָא אֵינוּן י"ד יְהוּ"ה. יְדָא דְשְׁלִיטָא
עַלְיָהּוּ תְדִיר, בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא. אִמְרִין בְּנֵי שָׁנָה,
מְנַיְנָא דְלַהוֹן ח"ץ.

וְאִי תִימָא אִי תְּכִי, רַע עֵין תְּוִינָן לְגַבְיָהּוּ. אֵין, דְּהָא
בְּתִיב, (משלי כה) כִּי גַחְלִים אַתָּה חֲתָה עַל רֵאשׁוֹ.
אַבְל אַנָּן לָא יַהֲבִינָן אֶלָּא בְּחֲדוּתָא, דְּלִית בְּיוֹמֵי
שְׁתָּא, חֲדוּתָא, כְּאֵלִין יוֹמֵין. וּבְגִין דְּאַנָּן יַהֲבִין בְּטוֹב
לְבָא, וּבְחֲדוּתָא דְרַעוּתָא, אַתְּהַפֵּךְ עַלְיָהּוּ גַחְלִים עַל
רִישֵׁיהוֹן, גּוֹמְרִין מְלַחְטוֹן, דְּחֲדוּתָא דִילָן, עַבְדֵי לוֹן
בִּישׁ. י"ד, (ס"א ה') ע', וְחָץ. כֶּךָ סְלִקוּן בְּחוֹשְׁבְּנָא דִילַהוֹן.
וְכָל דָּא אִי תִימָא מָאן יַחִיב לָן לְאַקְרָבָא עַלְיָהּוּ,
דְּלִמָּא אֵינוּן לָא בְּעָאן כָּל דָּא. אֶלָּא לִית
חֲדוּתָא לְכָל אֵינוּן מְמַנָּן, בְּכָל אֵינוּן תּוֹרִים אֵילִים

לשון הקודש

שְׁאִין בְּיַמֵּי הַשָּׁנָה שְׂמַחָה כְּאֵלוֹ הַיָּמִים. וּמִפְּנֵי
שְׂאִנְחָנוּ נּוֹתָנִים בְּטוֹב לֵב וּבְשְׂמַחָה שֶׁל רִצּוֹן
– מִתְּהַפֵּךְ עֲלֵיהֶם גַּחְלִים עַל רֵאשֵׁיהֶם, גַּחְלִים
לוֹחֲטוֹת שֶׁל הַשְּׂמַחָה שֶׁלָּנוּ עוֹשׂוֹת לָהֶם רַע.
י"ד (ה) ע', וְחָץ, כֶּךָ עוֹלִים בְּחֻשְׁבוֹן שְׁלָחָם.
וְכָל זֶה אִם תֹּאמַר מִי נָתַן לָנוּ לְהַקְרִיב
עֲלֵיהֶם, אוֹלֵי הֵם לֹא רּוֹצִים אֶת כָּל זֶה? אֶלָּא
אֵין שְׂמַחָה לְכָל אֵלוֹ הַמְּמַנִּים בְּכָל אֵלוֹ

עַמִּים, וְעוֹלִים בְּיוֹם רֵאשׁוֹן, וְיוֹרְדִים בְּכָל יוֹם
וְיוֹם, וְנִקְרָאִים פְּרִים מְנַגְחִים בְּיָמִים שְׁלָחָם.
אֵילִם אַרְבַּעַה עֶשֶׂר, שְׁנַיִם בְּכָל יוֹם הֵם י"ד
יְהוּ"ה. יָד שְׁשׁוּלְמַת עֲלֵיהֶם תְּדִיר, בְּכָל יוֹם
וְיוֹם. כְּכֹשֵׁים בְּנֵי שָׁנָה, הַמְּנַנִּין שְׁלָחָם ח"ץ.
וְאִם תֹּאמַר, אִם כֶּךָ, רַע עֵין אָנוּ אֶעְלֶם – כֶּן,
שְׁהַרֵי כְּטוֹב (משלי כה) כִּי גַחְלִים אַתָּה חֲתָה עַל
רֵאשׁוֹ. אַבְל אַנְחָנוּ לֹא נּוֹתָנִים אֶלָּא בְּשְׂמַחָה,

וְאָמְרִין בְּהֵינִי, בְּשַׁעֲתָא דְיִשְׂרָאֵל יְהִי לֹון סְעוּדָתִין
 אֵלִין. וְעַם כָּל דָּא לֹא מִתְקַרְבּוּ כְלָא, אֶלָּא לְקוּדְשָׁא
 בְּרִידָא הוּא בְּלַחֲדוּדֵי, וְאֵינוּן מִתְקַרְבֵי תַמְן, וְאִיהוּ פְּלִיג
 לֹון. וְעַל דָּא כְּתִיב, (משלי כה) אִם רָעַב שִׁנְאָךְ תֹּאכְלֶהוּ
 לָחֶם, אֵלִין אֵינוּן קְרַבְנִין דְּחַג. וְאִם צָמֵא הִשְׁקֶהוּ
 מַיִם, אֵלִין מַיִם דְּרִשְׁמִין חָכָא בְיוּמֵי דְחַג. וּבְיוֹמָא
 תְּנִינָא, וּבְיוֹמָא שְׁתִּיתָאָה וְשִׁבְעָאָה, וְסִימָן (שיר השירים ח)
 בּו"ז יבּוּזוּ לוּ.

מַיִם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֵהָבָה, אֵלִין
 אֵינוּן מַיִם, דִּי מְנַסְכֵי יִשְׂרָאֵל, בְּחֻדְוָה וּבְרַחֲמֵי
 דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, דְכְּתִיב, (ישעיה יב) וּשְׂאֲבָתֶם מַיִם
 בְּשִׁשׁוֹן. וּנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטַפּוּהָ, אֵלִין אֵינוּן נְהָרֵי
 דְאַפְרַסְמוּנָא דְכָּיָא, דְכְּלָהוּ דְבָקִי וּמִתְקַשְׁרֵי בְרַחֲמֵי
 דָּא. אִם יִתֵּן אִישׁ אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ בְּאֵהָבָה בּוּז
 יבּוּזוּ, דָּא סְמָאֵל, בְּאֵהָבָה דְיִשְׂרָאֵל, לְמַחְוֵי לִיה

 לִשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

— (שיר השירים ח) בּו"ז יבּוּזוּ לוּ.

מַיִם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת אֶת הָאֵהָבָה —
 אֵלוּ הֵם מַיִם אֲשֶׁר מְנַסְכִים יִשְׂרָאֵל בְּשִׁמְחָה
 וּבְאֵהָבַת הַקּוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁפָתוֹב (ישעיה יב)
 וּשְׂאֲבָתֶם מַיִם בְּשִׁשׁוֹן. וּנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטַפּוּהָ —
 אֵלוּ הֵם נְהָרוֹת אֲפְרַסְמוֹן מְהוּר, שְׁפָלָם
 דְּבוּקִים וּמִתְקַשְׁרִים בְּאֵהָבָה זוּ. אִם יִתֵּן אִישׁ
 אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ בְּאֵהָבָה בּוּז יבּוּזוּ — זֶה

הַתּוֹרִים, הָאֵלִים, וְהַכְּבָשִׁים בְּאֵלוּ, בְּשַׁעֲה
 שְׁיִשְׂרָאֵל נִתְּנוּ לָהֶם סְעוּדוֹת אֵלוּ. וְעַם כָּל זֶה
 לֹא קָרַב הַכּל אֶלָּא לְהַקּוּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּלַבְדוּ, וְהֵם מִתְקַרְבִים שָׁם וְהוּא מַחְלֵק לָהֶם.
 וְעַל זֶה כְּתוּב, (ש) אִם רָעַב שִׁנְאָךְ תֹּאכְלֶהוּ
 לָחֶם — אֵלוּ הֵם קְרַבְנוֹת הַחַג. וְאִם צָמֵא
 הִשְׁקֶהוּ מַיִם — אֵלוּ מַיִם שְׁרִשׁוּמִים כָּאֵן בְּיַמֵי
 הַחַג, וּבְיוֹם שֵׁנִי, וּבְיוֹם שְׁשִׁי וּשְׁבִיעִי, וְסִימָן

חֹלְקָא בְּהַדְיָהוּ, בְּאֵינוֹן מִים דְּרְשִׁימִין הָבָא
 בְּפִרְשָׁתָא, דְּכַתִּיב אִם יִתֵּן אִישׁ אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ
 בְּאַהֲבָה בּוֹז יְבוּזוֹ, סִימָנָא דְאֵינוֹן מִים בּוֹ"ז, יְבוּזוֹ לֹא
 וְדָאֵי, דְהָא כְּלָהוּ אֶתְחַשְׁבוּ לְגַבְנָן, תְּרֵשׁ נִשְׁפָּר, דְּלִית
 לִיהּ תַקְנָה לְעֵלְמִין.

מִים דְּלָהוֹן אֶתְפְּלִיגוּ בְיוֹמִין בּוֹ"ז, אֲשֶׁתְּאָרוּ שְׂאָר
 יוֹמִין, דְּאֵינוֹן ג' ד' ה' (נוטריקון) תְּמִישֵׁי רְבִיעֵי
 שְׁלִישֵׁי, וְסִימָן, (ישעיה מה) תְּר"ש אֶת תְּרִישֵׁי [ה] אֲדָמָה,
 וְלִית לֹון תְּקוּנָא בְּהַדְוֹן, וְלֹא לְעֵלְמִין. וְאִי תִימָא
 בּוֹז יְבוּזוֹ לֹא פְתִיב. הָתָם (תהלים כב) פִּי לֹא בָזָה וְלֹא
 שִׁקֵּץ עֲנֹת.

יֹוֹמָא קְדָמָא מְאִי עֶבֶד לִיהּ. אֶלָּא לֹא אֶקְרִי
 רֵאשׁוֹן, וְלֹא אֶקְרִי אַחַד, אֶלָּא תְּמִישָׁה עֶשֶׂר
 סְתָם, בְּלֹא רְשׁוּמָא כְּלָל. אֲבָל שִׁירוּתָא דְרְשִׁימוֹ
 דְּמִיין, מִיּוֹם שְׁנֵי חַוִּי. וְהָכִי אֶתְחַזִּי, בְּגִין דְּלִית טוֹב

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

רְבִיעֵי שְׁלִישֵׁי, וְסִימָן - (ישעיה מה) תְּר"ש אֶת
 תְּרִישֵׁי וְהֹאדְרָמָה, וְאִין לְהֵם תְּקוּן אֶתְנֹו וְלֹא
 לְעוֹלָמִים. וְאִם תֹּאמַר, בּוֹז יְבוּזוֹ לֹא פְתוּב שָׁם,
 (תהלים כב) פִּי לֹא בָזָה וְלֹא שִׁקֵּץ עֲנֹת.

יּוֹם רֵאשׁוֹן מָה עוֹשָׂה לּוֹ? אֶלָּא לֹא נִקְרָא
 רֵאשׁוֹן וְלֹא נִקְרָא אַחַד, אֶלָּא תְּמִישָׁה עֶשֶׂר
 סְתָם, בְּלִי רְשׁוּם כְּלָל. אֲבָל הַתְּחִלַּת רְשׁוּם
 הַמִּים מִיּוֹם שְׁנֵי חַוִּי. וְכֵן רְאוּ, מִפְּנֵי שְׁאִין

סְמָאל, בְּאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל, לְהִיּוֹת לּוֹ חֶלֶק אֶתֶם
 בְּאֵלוֹ הַמִּים שְׁרְשׁוּמִים כְּאִן בְּפִרְשָׁה, שְׁכַתוּב
 אִם יִתֵּן אִישׁ אֶת כָּל הוֹן בֵּיתוֹ בְּאַהֲבָה בּוֹז
 יְבוּזוֹ, סִימָן שֶׁל אֵלוֹ הַמִּים בּוֹ"ז - יְבוּזוֹ לֹא
 וְדָאֵי, שְׁהָרִי בְּלָם נְחֻשְׁבִים אֲעֲלֵנוּ תְּרִישׁ
 נִשְׁפָּר, שְׁאִין לּוֹ תַקְנָה לְעוֹלָמִים.

הַמִּים שְׁלָהֶם נְחֻלְקִים בְּיַמֵּי בּוֹ"ז. נִשְׁאָרוּ
 שְׂאָר יָמִים, שְׁהֵם ג' ד' ה' (נוטריקון) תְּמִישֵׁי

בִּשְׁנֵי, וּבְגִין כָּךְ, לֹא רָשִׁים רֵאשׁוֹן וְלֹא אֶחָד כָּלֵל,
וְהָיוּ בְּסֵתֶם, וְשָׂרֵי רֵשִׁימוֹ דְיוֹמִין, בְּיוֹם שְׁנֵי. וְאֵתְּפִלְגּוּ
מִיּוֹם בְּבוֹ"ז, וְאֵשְׁתַּאֲרוּ בְּיוֹמִין חֶר"שׁ, כְּמָה דְאֵתְּמַר,
וְכֹלֵא כְּדָקָא יְאוּת.

זְכָאָה חוֹלְקִיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל, דִּידְעֵי (דף רנ"ט ע"ב) לְאֵעְלָאָה
לְגוּ מוֹחָא דְאַגְנוּזָא. וּבְגִין לְמִיעָאֵל לְגוּ מוֹחָא,
מִתְבָּרִין קְלִיפִין אֱלִין, וְעָאֱלִין. מַה כְּתִיב לְבִתָּר כָּל
הָאִי. בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תְּהִיָּה לָכֶם. לְבִתָּר דְּתִבְרוּ
כָּל הַנִּי קְלִיפִין, וְתִבְרוּ כְּמָה גְזִיזִין, וְכְמָה נְחָשִׁים
קְטָלוּ, וְכְמָה עֲקָרְבִים דְּהוּוּ לֹזֵן בְּאֵינֹן טוּרֵי דְחִשׁוּבָא,
עַד דְּאֵשְׁבַחוּ אֶתְרֵי דִישׁוּבָא, וְקִרְתָּא קְדִישָׁא, מִקְפָּא
שׁוּרִין סְחֹר סְחֹר, בְּדִין עָאֵלוּ לְגַבְהָ, לְמַעְבַּד גְּיִחָא
תַּמּוֹן, וְלְמַחְדֵי בָהּ. וְהָא אִזְקִימְנָא מְלָה.

וְדָא אִיהוּ עֲצַרְתָּ, כְּגִישׁוּ. אֶתְרֵי דְמִתְכַּנְּשׁ כְּלָא לְגַבְהָ.
תְּהִיָּה לָכֶם, וְלֹא לְאַחְרָא, לְמַחְדֵי אֵתוֹן.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

לָכֶם. לְאַחַר שֶׁשָּׁבְרוּ כָּל אֵלוֹ הַקְּלָפוֹת,
וְשָׁבְרוּ כְּמָה חֲתִיכוֹת, וְכְמָה נְחָשִׁים הֶרְגוּ,
וְכְמָה עֲקָרְבִים שֶׁהָיוּ לָהֶם בְּאֵלוֹ הָרֵי
הַחֲשָׁד, עַד שֶׁמִּצְאוּ מְקוֹם יֵשׁוּב וְעִיר
קְדוּשָׁה מִקְפַּת חוֹמוֹת סְבִיב סְבִיב - אִזְ
נִכְנְסִים אֲצֵלָהּ, לַעֲשׂוֹת מְנוּחָה שָׁם וְלִשְׁמַח
בָּהּ. וְהָרֵי בְּאַרְגוֹ הַדְּבָר.

וְזָהוּ עֲצַרְתָּ, אִסְיָפָה, מְקוֹם שֶׁנֶּאֱסָף הַכָּל

טוֹב בְּשְׁנֵי, וּמִשׁוֹם כָּךְ לֹא רָשׁוּם רֵאשׁוֹן וְלֹא
אֶחָד כָּלֵל, וְהוּא בְּסֵתֶם, וּמִתְחִיל רָשׁוּם
הַיָּמִים בְּיוֹם שְׁנֵי. וְנִחְלְקוּ מִיּוֹם בְּבוֹ"ז, וְנִשְׁאָרוּ
בְּיָמֵי חֶר"שׁ, כְּמֹו שְׁנַאֲמַר, וְהַכָּל כְּמֹו שְׁצַרְיָה.
אֲשָׂרֵי חֲלָקֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׂוֹדְעִים לְהַכְּנֵם
לְתוֹדָה מִתְּהִיָּה אֱלֹהִים, וְכַדִּי לְהַכְּנֵם לְתוֹדָה הַמַּחַ
מְשַׁבְּרִים קְלָפוֹת אֵלוֹ וְנִכְנְסִים. מַה כְּתוּב
לְאַחַר כָּל זֶה? בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצַרְתָּ תְּהִיָּה

בְּמַאֲרִיכוֹן, וְאִיהוּ בְּהַדְרֵיכוֹ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים לב)
שְׂמַחוּ בְּיָי וְגִילוּ צְדִיקִים וְהַרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לַיָּהּ.

ראשי המטות

וְכָל הַטַּף בְּנָשִׁים אֲשֶׁר לָא יָדְעוּ מִשְׁכַּב זָכַר. (במדבר
לא) תַּפְּן תַּנִּינָן, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵין הָעוֹלָם
מִתְנַהֵג אֱלָא בְּתָרֵי גְוֹנִין, דְּאָתוּ מִסְטַר אֲתָתָא
דְּאֲשֶׁתְּכַחַת חַפְיַמַת לְבָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שמות לה)
וְכָל אִשָּׁה חֲכַמַת לֵב בְּיָדֶיהָ טוֹו וַיָּבִיאוּ מִטּוֹה אֶת
הַתְּכֵלֶת וְאֶת הָאֲרָגְמָן. וּמַאי מַתִּינִין. אֶת הַתְּכֵלֶת וְאֶת
הָאֲרָגְמָן, גְּוֹנִין דְּכְלִילָן בְּגוּ גְוֹנִי.

הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (משלי לא) דְרִשָּׁה צְמֹר וּפְשִׁתִּים
וַתַּעַשׂ בְּחַפְזָא בְּפִיָּהּ. וְכְּתִיב בְּיָדֶיהָ טוֹו, מָאִי
טוֹו. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, טוֹו בְּדִינָא, טוֹו בְּרַחֲמִי. אָמַר
רַבִּי יִצְחָק, אֲמַאי אֲתַקְרִיא אִשָּׁה. אָמַר לִיהּ דְּכְלִילָא
בְּדִינָא, וְכְלִילָא בְּרַחֲמִי.

לשון הקודש

שְׂנַמְצָאָה חֲכַמַת לַב. זְהוּ שְׂפָתוֹב (שמות לה)
וְכָל אִשָּׁה חֲכַמַת לֵב בְּיָדֶיהָ טוֹו וַיָּבִיאוּ
מִטּוֹה אֶת הַתְּכֵלֶת וְאֶת הָאֲרָגְמָן. וּמַה
הִבִּיאוּ? אֶת הַתְּכֵלֶת וְאֶת הָאֲרָגְמָן, גְּוֹנִים
שְׂפָלוּלִים בְּתוֹךְ גְּוֹנִים.

זְהוּ שְׂפָתוֹב (משלי לא) דְרִשָּׁה צְמֹר וּפְשִׁתִּים
וַתַּעַשׂ בְּחַפְזָא בְּפִיָּהּ. וְכְּתוֹב בְּיָדֶיהָ טוֹו, מַה זֶה
טוֹו? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, טוֹו בְּדִין, טוֹו בְּרַחֲמִים.

אֲעֵלָה. תַּהֲיָה לְכֶם, וְלֹא לְאַחַר, לְשִׂמְחַת אֲתָם
בְּאֲדוֹנְכֶם, וְהוּא אֲתָכֶם. וְעַל בֶּן כְּתוֹב, (תהלים
לב) שְׂמַחוּ בַּיהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים וְהַרְנִינוּ כָּל
יִשְׂרָאֵל לַיָּהּ.

ראשי המטות

וְכָל הַטַּף בְּנָשִׁים אֲשֶׁר לָא יָדְעוּ מִשְׁכַּב זָכַר.
שָׁם שְׁנִינָן, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵין הָעוֹלָם
מִתְנַהֵג אֱלָא בְּשְׁנֵי גְוֹנִים שְׂפָאוּ מִצַּד אִשָּׁה

תָּא חַיִּי, דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּל אֶתְתָּא בְּדִינָא
 אֶתְקַרְיָא, עַד דְּאֶטְעָמָא טַעְמָא דִּרְחֻמֵּי. דִּתְנִינָא,
 מִסְטָרָא דְּבַר נָשׁ, אֶתִּי תְּוֹרָא. וּמִסְטָרָא דְּאֶתְתָּא,
 אֶתִּי סוּמָקָא. טַעְמָא (ס"א אֶתְתָּא) דְּאֶתְתָּא מִתְּוֹרָא,
 וְתְּוֹרָא עֲדִיף.

וְתָא חַיִּי אִמַּי אֶסִּירָן נְשֵׁי שְׂאָר עַמִּין עוֹבְדֵי
 כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, דִּידְעֵי מִשְׁכְּבֵי דְכוּרָא.
 מִשּׁוּם דִּתְנִינָן, אֵית יְמִינָא, וְאֵית שְׂמָאלָא. יִשְׂרָאֵל,
 וְשְׂאָר עַמִּין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. וְגַן עֵדֶן, וְגִיהֶנֶם.
 עֲלֵמָא דָּא, וְעֲלֵמָא דְּאֶתִּי. יִשְׂרָאֵל לְקַבְּלֵי דִּרְחֻמֵּי,
 וְשְׂאָר עַמִּין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת לְקַבְּלֵי דְּדִינָא.
 וְתַנּוּ, אֶתְתָּא דְּאֶטְעָמָא טַעְמָא דִּרְחֻמֵּי, רַחֲמֵי נַעֲתָא.
 אֶתְתָּא דְּטַעְמָא טַעְמָא דְּדִינָא, דִּינָא בְּדִינָא
 אֶתְדַבְּקַת, וְעַלֵּייהוּ אֶתְקַרִּי (ישעיה נב) וְהַכְּלָבִים עֲזִי נֶפֶשׁ
 לֹא יָדְעוּ שְׂבַעָה.

לשון הקודש

משום ששנינו, יש זמין ויש שמאל, ישראל
 ושאר העמים עובדי כוכבים ומזלות, וכן ערן
 וגיהנם, עולם הזה ועולם הבא. ישראל כנגד
 הרחמים, ושאר העמים עובדי כוכבים
 ומזלות כנגד הדין. ושנינו, אשה שטעמה
 טעם הרחמים - הרחמים מנצחים. ואשה
 שטעמה טעם הדין - דין בדין נדבק,
 ועליהם קראו, (ישעיה נב) והכלבים עזי נפש לא

אמר רבי יצחק, למה נקראה אשה? אמר לו,
 שכלולה בדין, וכלולה ברחמים.
 בא וראה, שאמר רבי אלעזר, כל אשה
 נקראת בדין עד שמועמת טעם הרחמים.
 שלמדנו, מצד האיש בא הלבו, ומצד האשה
 בא האדם. טעם אשה מלבן, ולכן עדיף.
 ובא וראה, למה נשות שאר עמים עובדי
 כוכבים ומזלות שידעו משכב זכר אסורות?

וְעַל דָּא תַּנִּינָן, הַנִּבְעָלָת לְעוֹבְד כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת
 קְשׁוּרָה בּוּ בְּכָלֵב. מַה בְּלָבָא תְּקִיפָא בְּרוּחִיה
 תְּחִיפָא. אוּף הָכָא דִּינָא בְּדִינָא, תְּחִיפָא בְּכָלָא.
 הַנִּבְעָלָת לְיִשְׂרָאֵל, תַּנִּינָן, כְּתִיב ^(דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים
 בַּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים בְּלָכֶם הַיּוֹם. מָאִי טַעְמָא. מִשּׁוּם
 דְּנִשְׁמַתָּא דְיִשְׂרָאֵל, אֲתִיָּא מְרוּחָא דְאֱלֹהִים חַיִּים.
 דְּכְתִיב ^(ישעיה נז) כִּי רוּחַ מְלִפְנֵי יַעֲטוּף, מִשְׁמַע דְּכְתִיב
 מְלִפְנֵי. וּבְגִין כֵּן, אֲתַתָּא דְהִיא בְּתוּלְתָא, וְלֹא
 אֲתַדְבַּקַת בְּדִינָא קְשִׁיא דְשָׂר עַמִּין, וְאֲתַדְבַּקַת
 בְּיִשְׂרָאֵל, רַחֲמֵי נַצְחָא וְאֲתַכְשָׁרַת.

וְתָא חַזִּי, כְּתִיב ^(תהלים פט) אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה.
 מָאִי חֶסֶד. הוּא חַד מִכְתָּרֵי עֲלָאֵי דְמְלָכָא,
 דְּנִשְׁמַתָּא דְיִשְׂרָאֵל קָרָא לָהּ קְדִשָׁא בְּרוּךְ הוּא חֶסֶד.
 עַל תְּנַאי דְּוִתְבְּנִי, וְלֹא יִשְׁתִּיבֵי חֶסֶד מִעֲלָמָא. מִשְׁמַע
 דְּכְתִיב יִבְנֶה. בְּגִין כֵּן תַּנִּינָן, מָאֵן דְּשִׁצִי חֶסֶד

 לשון הקודש

יָדְעוּ שְׂבָעָה.

רוח מלפני יעטוף. משמע שכתוב מלפני.
 ומשום זה, אשה שהיא בתולה, ולא נדבקה
 בדין הקשה של שאר העמים, ונדבקת
 בישראל - הרחמים מנצחים, ונכשרת.

בא וראה, כתוב ^(תהלים פט) אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד
 יִבְנֶה. מה זה חסד? הוא אחד מכתרים
 עליונים של המלך, שנשמת ישראל קרא לה
 הקדוש ברוך הוא חסד, על תנאי שיבנה,

ועל זה למדנו, הנבעלת לעובדי כוכבים
 ומזלות קשורה בו בכלב. מה הכלב תקיף
 ברוחו, חצוף - גם כאן דין בדין, חצופה
 בכל. הנבעלת לישראל, שנינו, כתוב ^(דברים ד)
 וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים בְּלָכֶם
 הַיּוֹם. מה הטעם? משום שנשמת ישראל
 באה מרוח אלהים חיים, שכתוב ^(ישעיה נז) כִּי

מֵעֲלֹמָא, אֲשֶׁתִּיּוֹ הוּא לְעֹלָמָא דְאַתִּי. וְעַל דָּא כְּתִיב,
 (דברים כה) לֹא תִהְיֶה אִשְׁתְּ הַמֵּת הַחוּצָה, בְּגִין לְמַעַבְד
 חֶסֶד עִם מֵתָא. וְאִתְעָבִיד בְּנִינָא, דְכְּתִיב, (תהלים פט)
 עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה.

 לשון הקודש

וְלֹא יִשְׁמַד חֶסֶד מִהָעוֹלָם, מִשְׁמַע שְׁכַתוּב
 יִבְנֶה. וּמְשׁוּם כִּךְ שְׁנִינּוּ, מִי שְׁמִשְׁמִיד חֶסֶד
 מִהָעוֹלָם, יִשְׁמַר הוּא לְעוֹלָם הַבָּא. וְעַל זֶה
 כְּתוּב, (דברים כה) לֹא תִהְיֶה אִשְׁתְּ הַמֵּת הַחוּצָה,
 בְּשִׁבְלֵי לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם הַמֵּת. וְיַעֲשֶׂה הַבְּנִין,
 שְׁכַתוּב עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה.

פְּרֻשֵׁת "אלה הדברים" הוא בפרשת בלק דף קפ"ו ע"א ושם ביתו וכך הסכימו הקדמונים

פְּרֻשֵׁת וְאֶתְחַנֵּן

וְאֶתְחַנֵּן אֶל יי' בְּעֵת הַהִיא לֵאמֹר. (דברים ג) אֲדַנִּי יְהוָה אֶתָּה הַחֲלוֹת לְהִרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ וְגו'. רַבִּי יוֹסִי פֶתַח, (ישעיה לח) וַיִּסַּב חֻזְקֵיהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל יי'. תָּא חֲזִי, כַּמָּה הוּא חֵילָא תְּקִיפָא דְאֹרִייתָא, וְכַמָּה הוּא עֲלָאָה עַל פְּלָא. דְּכָל מָאן דְּאִשְׁתַּדֵּל בְּאֹרִייתָא, לָא דְחִיל מֵעֲלָאי וְתַתְּאי. וְלָא דְחִיל מֵעֲרֻרִין בִּישִׁין דְּעֵלְמָא. בְּגִין דְּאִיהוּ אַחִיד בְּאֵילָנָא דְחַיִּי, וְאָכִיל מִנֵּיהּ בְּכָל יוֹמָא. דְּהָא אֹרִייתָא אֹלִיף לִיהּ לְבַר נָשׁ, לְמִיחָד בְּאַרְחַ קְשׁוּט. אֹלִיף לִיהּ עֵיטָא הֵיךְ יְתוּב קָמִי מְאָרִיָּה (לְבַשְׁלָה לְהַחֵיא גִּזְרָה). וְאַפִּילוּ יִתְגַּזֵּר עָלֶיהָ מוֹתָא, פְּלָא יִתְבַּטֵּל וַיִּסְתַּלַּק מִנֵּיהּ, וְלָא שְׂרִיא עֲלוּי. (עֵיטָא דְּבַר נָשׁ בְּהַאי עֵלְמָא) וְעַל דָּא בְּעֵי לְאִשְׁתַּדֵּלָא בְּאֹרִייתָא יִמְכָּא

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

משום שהוא אחוז בעין התיים ואוכל ממנו בכל יום. שְׁחַרְי הַתּוֹרָה מְלַמֶּדֶת אֶת הָאָדָם לְלַבֵּת בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, מְלַמֶּדֶת אוֹתוֹ עֲצָה אֵיךְ יָשׁוּב לְפָנָי רַבּוֹנוֹ (לְבַשֵּׁל לְאוֹתָהּ הַגּוֹרָה), וְאַפִּילוּ שֶׁתִּגְזֹר עָלָיו מִיתָה – הַכֵּל יִתְבַּטֵּל וַיִּסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ וְלֹא יִשְׁרָה עָלָיו. (עֲצָה שֶׁל אָדָם בְּעוֹלָם הַחַיִּים) וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְהִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה

וְאֶתְחַנֵּן אֶל ה' בְּעֵת הַהִיא לֵאמֹר. אֲדַנִּי יְהוָה אֶתָּה הַחֲלוֹת לְהִרְאוֹת אֶת עַבְדְּךָ וְגו'. רַבִּי יוֹסִי פֶתַח, (ישעיה לח) וַיִּסַּב חֻזְקֵיהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל ה'. בַּא וְרָאָה כַּמָּה הוּא הַכֵּחַ הַחֻזֵק שֶׁל הַתּוֹרָה וְכַמָּה הוּא עֲלִיוֹן עַל הַכֵּל, שֶׁכֵּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, לֹא פוֹחֵד מֵעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, וְלֹא פוֹחֵד מִמְּקָרִים רָעִים שֶׁל הָעוֹלָם,